

Olje- og energidepartementet
v/Simen Sundsbø

Deres ref.:
16/1107

Vår ref.:
5112122/brev_Høring – Enovas rappor.docx

Dato:
2020-05-13

► Høring – Enovas rapport fra forprosjekt om energimerkeordningen for bygninger og ordningen for energivurdering av tekniske anlegg - høringsuttalelser fra Norconsult

Vi viser til høringsbrev 16/1107 om Enovas rapport fra forprosjekt om energimerkeordningen for bygninger og ordningen for energivurdering av tekniske anlegg. I det følgende følger Norconsults kommentarer til rapporten.

Kapittel 2.1 Inkludering av effekt

Norconsult stiller seg generelt positive til at effekt inkluderes i energimerke.

2.1.1. Inkludering av elektrisk effekt i energimerkeordningen

E. Konsistent behandling av fjernvarme

Norconsult mener det ikke kan settes som en generell forutsetning at varmepumper kan driftes mer optimalt i sentralt anlegg. I moderne bygg med lavtempert varme- og høytemperert kjøledistribusjon kan det oppnås svært effektive varmepumpeløsninger med høy grad av frikjøling.

Norconsult har tilsvarende som Enova sett at det har finnes tilfeller av at suboptimale løsninger ønskes prioritert for å oppnå bedre energikarakter, men i de fleste tilfeller er det behov for kjøling som er utløsende for varmepumpeinstallasjonene. Det må sikres at ny ordning ikke bidrar til suboptimale og fordyrende løsninger i de tilfeller hvor bygningens kjølebehov gir mulighet for utnyttelse av overskuddsvarme og samme maskin til både oppvarming og kjøling.

2.1.2. Vurdering av å inkludere effekt fra fjernvarmenettet i energimerkeordningen

På side 21 i kapittel 5.2 *Nytt energimerke* oppgis det:

Energimerket bør etter Enovas syn vise energitilstanden til bygg og dermed gi en indikasjon på byggets energikostnader.

Norconsult mener derfor at en løsning hvor effektuttak på fjernvarmenettet ikke inkluderes i beregningen av maksimal effekt, vil gi brukere av bygningen en uriktig forventning av hvilke kostnader som er forbundet med termisk energiforsyning og hvilke tiltak som kan redusere disse kostnadene.

C. Fjernvarmeprisene gis med lavere tidsoppløsning

Det finnes svært mange eksempler på at næringskunder faktureres etter maksimalt effektuttak fra fjernvarme på månedsnivå og også tilfeller der kundene faktureres for maksimal effekttopp på årsnivå. Vi har erfaring med fjernvarmeeffektuttaket kan påføre kunden store driftskostnader.

Kapittel 2.3 Felles merking av flerbolighus

Norconsult stiller seg positiv til forslaget.

Kapittel 6.1 Nytt energimerke

Norconsult stiller seg positive til å fase ut oppvarmingskarakter.

Kapittel 6.2 Ny energiattest

Norconsult stiller seg positiv til en en-sides energiattest.

Figur 6.2: Skisse til utforming av energiattest for privatbolig. Endelig utforming vil bestemmes i hovedprosjektet

På eksemplet er det synliggjort isolasjonsverdier for boligen. I de fleste tilfeller vil energiattesten for boliger utføres av boligeier selv og være basert på normerte verdier. Isolasjonsverdiene kan derfor være i uoverensstemmelse med faktiske forhold i bygningen og kan gi uriktig informasjon til kjøpere.

Norconsult klarer heller ikke basert på informasjonen i forprosjektrapporten å se hvorfor opplysninger om el-billading er relevant å oppgi på energiattesten.

Figur 6.4: Skisse til utforming av energiattest for yrkesbygg

U-verdier kan være vanskelig å tolke for mange i målgruppen for energiattesten og det gis innspill om å vurdere en gradering av isolasjonstykkelse, eks. lav, middels, høy.

For ventilasjon kan det vurderes å inkludere opplysninger om det er varmegjenvinning og en vurdering av SFP-verdien.

Behovstyring av belysning anses også som relevant å inkludere.

Kapittel 6.2.3 Bolig-informasjon

Norconsult mener at det i mange tilfeller vil være nødvendig med g.nr. og b.nr på energiattesten. Spesielt gjelder dette nybygg hvor gateadressen i mange tilfeller endres, og det derfor kan være vanskelig å identifisere bygningen i etterkant.

Kapittel 6.3.4. Aktuelle tiltak

Det beskrives hvordan tiltakene skal synliggjøres på energiattesten. Norconsult savner om det er vurdert endringer som vil sikre relevante og gode tiltakslistene.

Kapittel 7. Videreutvikling av beregningsmodellen

Norconsult oppfatter at det ikke foreslås endringer i beregning av bygningens oppvarmingsbehov, men at det inkluderes en teoretisk beregning av elektrisk effekt. I tillegg nevnes det inkludering av øvrige effekttiltak i kapittel 8.5 *Vurdering av effektreduserende tiltak*, men det fremstår som usikker om dette blir inkludert. Det legges heller ikke opp til endringer av kompetanse for de som utfører energimerkingen. Norconsult er derfor usikker på om beregningsmodellen som beskrives vil øke energimerkets troverdighet, spesielt blant eksisterende næringseiendommer.

Kapittel 8. Beregning av energi og effektpoeng

Norconsult ser fordeler med å vurdere å benytte en årssimulering i stedet for en vintersimulering, for å hensynta effektbehov over tid og samtidighetsvurdering.

Selv om belastningen i strømmettet er størst i vinterhalvåret, ser Norconsult også at det kan være fordeler for brukere å inkludere kjøleeffektbehov og tiltak som reduserer dette behovet.

Kapittel 10. Videreutviklet energivurdering av tekniske anlegg

Norconsult stiller seg positiv til endringene som beskrives i kapittel 10.2.

Kapittel 11. Behov for endringer i energimerkeforskriften Opprettholde kompetansekrav til energiekspert

Norconsult mener det bør vurdering en innstramning i kompetansekravet for eksisterende bygg ved inkludering av effekt og vurdering av effektreduserende tiltak for energimerket.

For nybygg er i dag kompetansekravet meget strengt og bør være på samme nivå som ansvarsrett iht. SAK.

Med vennlig hilsen
Norconsult AS

